

Oppdal kommune
Inge Krokanns veg 2
7340 Oppdal

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

2006/4932 ARE-PI-SG

Arkivkode:

460

Dato:

10.01.2007

Motorferdsel i utmark i tilknytning til saueneæringen

Vi viser til Deres brev av 14.09.2006 og beklager at det har tatt lang tid å besvare henvendelsen.

Vi er klar over at mange sauebønder har gått til anskaffelse eller vurderer å anskaffe firehjulsdrevne motorsykler (ATV), som de blant annet ønsker å benytte til ettersyn/gjeting, utkjøring av utstyr og sankning av sauer. Denne utviklingen reiser en del spørsmål i forhold til hvilken type kjøring som faller inn under § 4 c i motorferdselloven.

Motorferdselloven § 4 c åpner for nødvendig person- og godstransport i jordbruksnæring. Bestemmelsen er begrunnet ut fra at det skal være mulig å drive jordbruksnæring på en rasjonell måte, men adgangen til lovlig kjøring er begrenset i forhold til at kjøringen må være "nødvendig".

Som dere er klar over, har vi senest i brev av 06.07.2006, presisert at motorferdselloven er ment å forstås slik at sankning og tilsyn av sau ved bruk av motorkjøretøy ikke er å anse som nødvendig kjøring og dermed ikke er tillatt etter motorferdselloven. Når det gjelder formuleringene i det nevnte brevet knyttet til frakt av letemannskaper og utstyr fram til det sentrale utmarksbeiteområdet, innser vi at disse kan være noe upresise.

Vi vil derfor presisere at vi med formuleringen: "*Direktoratet antar at frakt av letemannskap og utstyr fram til det sentrale beiteområdet ikke faller inn under det man betegner som sauesanking, slik at det vil være anledning til å benytte motorkjøretøy til slik person og godstransport, såfremt det er nødvendig.*", ikke har gitt noen generell åpning for å transportere folk inn i beiteområdene med motorkjøretøy. Også i forhold til uttransportering av letemannskaper til et utgangspunkt i terrenget, vil det måtte gjøres en vurdering av hvorvidt slik kjøring er nødvendig. I utgangspunktet forutsettes det at nødvendig personell til sauesanking og tilsyn tar seg frem til beiteområdet til fots, eventuelt at man starter sankingen fra nærmeste skogsbilvei eller annen vei der motorferdsellovens regler ikke gjelder. Vi anser det som klart at motorferdsellovens krav om at kjøringen må være "nødvendig", innebærer at frakt av letemannskap og utstyr fram til beiteområdet langs traktorveg, kjørespor eller i urørt terreng, kun kan skje dersom sankingen/tilsynet skal skje i et stort område som ikke er tilgjengelig på annen måte. Så vidt DN kan se, vil det med unntak av Finnmark hvor det finnes store veiløse områder, kun i svært spesielle tilfeller være nødvendig å bruke motorkjøretøy til å transportere ut personell og utstyr til et startpunkt i det sentrale beiteområder.

Når det gjelder spørsmålet om bruk av ATV til uttransport av syke eller skadde sauer, samt uttransport av døde dyr som mistenkes drept av rovdyr, er ikke dette kjøring som kommunen kan gi tillatelse eller dispensasjon til etter nasjonal forskrift § 6, men spørsmål om hvorvidt dette er nødvendig kjøring, jf. motorferdsellovens § 4 c og således direkte tillatt med hjemmel i loven.

Vurdering av hvorvidt kjøringen er nødvendig.

Bruk av ATV til uttransport av syke eller skadde sauer:

Når det gjelder uttransport av syke eller skadde dyr, antas behovet for slik kjøring å utgjøre et forholdsvis begrenset omfang. Samtidig er nødvendighetsvurderingen en helt annen enn ved sinking eller generelt tilsyn av dyra. Dersom sauer eller lam er syke eller skadde, kommer hensynet til å redusere dyrelidelser inn. I tillegg har dyreeier forpliktelser etter dyrevernloven i forhold til tilsyn og stell, herunder å sørge for passende behandling for syke eller skadde dyr. Et annet moment er at det kan være næringsmessig rasjonelt å forhindre at syke eller skadde sauer som er mer utsatt for rovdyrangrep er på utmarksbeite. Det er også et vilkår for utbetaling av erstatning i forbindelse med dyr drept av rovdyr at bonden har gjort det som er rimelig for å avverge tap.

Disse forholdene gjør at det i enkelte tilfeller antakelig vil kunne vurderes som nødvendig å hente ut det syke eller skadde dyret med motorkjøretøy, for eksempel ATV. Det er imidlertid en forutsetning at dyret ikke kan ta seg frem til bygda ved egen hjelp eller at det er mulig å bære dyret. Det er også en forutsetning at det ikke vil være mer hensiktsmessig å avlive dyret på stedet.

Videre vil vi påpeke at det ikke er tillatt å bruke ATV eller andre motoriserte kjøretøy i terrenget for å lete eller søke etter syke eller skadde dyr. Det er kun dersom man ved ordinært tilsyn eller på annet vis, har blitt oppmerksom på at et dyr på utmarksbeite er sykt eller skadd, og dyret er lokalisert, at man har anledning til å hente motorkjøretøy, for så kjøre inn i terrenget for å hente ut dyret. Eksempler på hvordan dette kan gjøres er at man fester den syke eller skadde sauen med et tau til et tre, og så merker stedet slik at det er lett å finne igjen, eventuelt krysser av på kart eller tar ut geografiske koordinater for de som har med GPS før dyret blir hentet med motorkjøretøy.

En må imidlertid alltid følge den generelle aktsomhetsnormen som loven krever, slik at motorferdsel som er direkte hjemlet i loven også må ta hensyn til vær og føreforhold som gjør terrenget sårbart og dermed vurdere både hvor, når og med hvilke kjøretøy det vil være aktsomt å kjøre.

Bruk av ATV til uttransport av dyr som mistenkes drept av rovdyr med tanke på obduksjon for å fastslå dødsårsak:

Når det gjelder spørsmålet om døde dyr kan transporteres ut av beiteområdet med motorkjøretøy, kan vi imidlertid ikke se at dette skal være nødvendig.

I disse tilfellene er ikke den overnevnte forpliktelsen til tilsyn og stell eller hensynet til å redusere dyrelidelser relevante. Videre er det slik at skadedokumentasjon av husdyr som mistenkes drept av rovvilt som regel foretas i felt av lokal rovviltkontakt. Det er ikke nødvendig for dyreeier selv å hente ut dyret.

I følge "Forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt." og tilhørende retningslinjer, er det et vilkår for å få erstatning at dyreeier straks et tapstilfelle oppdages melder dette til Fylkesmannen eller SNO (lokal rovviltkontakt) som har ansvaret for skadedokumentasjonen. Videre er det en forutsetning for utbetaling av eventuell erstatning at

skadedokumentasjonen er utført av lokale rovviltkontakter eller annet tilstrekkelig kompetent personell oppnevnt av Fylkesmannen.

Direktoratet håper dette er klargjørende i forhold til de spørsmål kommunen stiller. Hvis noe skulle være uklart ber vi om at dere tar kontakt slik at vi kan komme fram til hensiktsmessige løsninger og unngå misforståelser.

Med hilsen

Anders P. Iversen e.f.
Seksjonssjef

Silje Gundersen
Førstekonsulent

Kopi til:
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag Statens Hus 7468 Trondheim